

1057 20. Nov. 1890. 1. Beh. af Lovf. om Lønn. for de lærde Skolers Rectorer og Lærere. 1058

Men det er bekendt nok, at netop denne Minister har ikke stillet sig saaledes som hans Kollega paa Indenrigsministeriets Omraade har stillet sig, men tværtimod har han, uagtet han skulde være en Fredens Mand, stillet sig temmelig skarpt mod Flertallet i denne Forsamling. Endelig maa Djebliffet, hvor dette Forslag kommer frem, ogsaa siges at være et vanstelig Djeblif. Dette Tings Medlemmer have ønsket at udrette forskellige Ting paa Undervisningsvoelenets Omraade, at beskylte forskellige Interesser og forskellige Personligheder, som de have en naturlig Sympati for, men der er jo endnu ikke opnaaet noget afgørende, man kan endnu ikke sige, at dette Tings Flertals Tanter ere blevne ført ud i Livet paa en blot nogenlunde tilfredsstillende Maade. Altsaa siger jeg, at der fra forskellige Sider samler sig en vis Upopularitet om dette Forslag. Jeg vil alligevel gerne anbefale det, og jeg vil prøve paa at borttage noget af den Frygt, der hviler over Forslaget og dem, der gerne vil have det fremmet.

Jeg vil da begynde med at sige, at jeg tror, at det er et i høj Grad retfærdigt Forslag. For nu tilfulde at godtgøre dette, vil det jo være nødvendigt at gaa i Detaillerne med Hensyn til den lærde Skoles Læreres Lønningsforhold; men jeg veed, hvor lidet lønnende det er at staa her og manøvrere med disse Tal, der jo ikke huffes og fastholdes i det Djeblif, man fremsfører dem. Jeg vil langt hellere henvise dels til, hvad Forsamlingen allerede veed, idet jeg tror, at der er et almindeligt Indtryk til Stede af, at disse Embedsmænd gennem en lang Række af Aar ere blevne noget stedmoderlig behandlede af den lovgivende Magt, og dels vil jeg tillade mig at henvise til Motiverne til Lovforslaget, hvor man vil finde alt fremstillet i korte Træk. Det er jo saaledes, at den Lønningslov, hvorunder den lærde Skoles Lærere jortere, nu er 35 Aar gammel. Den er givet paa en Tid, da Forholdene vare ganske anderledes end nu. Man er hyderligere kommen de lærde Skolers Lærere noget til Hjælp derved, at man har givet dem, i alt Fald dem, der ere ansatte ved de stærkt frekventerede Skoler, Del i Skolepengene, hvorved man jo hjalp Stillingen en lille Smule. Men det er jo bekendt, at denne Belgering har den lovgivende Magt

atter taget tilbage. Saa har man senere i Halvsjerdserne og i Begyndelsen af Tjirjerne — i de allerførste Aar — paa forskellige Maader søgt at hjælpe lidt paa det stærkt iøjnefaldende Misforhold, som man godt vidste, der var til Stede mellem disse Embedsmænds og andres Lønningsforhold, men det er jo dog saaledes, at man knapt er kommen udover det ugunstige Forhold, hvori man stillede disse Embedsmænd i 1855. Ser man hen til Begyndelsesgagerne og vælger sig saadanne faste Udgangspunkter, vil det vise sig, at medens Forholdene dog ere forbedrede ubetydelig med Hensyn til det rent pekuniære, have derimod Avancementsforholdene forværret sig i overordentlig høj Grad. Den store Pristigning paa Livsforholdene kende jo desuden alle. Hvad Avancementsforholdene angaar, skal jeg kun kortelig henvise til, at man i 1855 og Aarene nærmest efter den Tid havde saa mange teologiske Kolleger ved de lærde Skoler. Disse Folk vare overordentlig behagelige Kolleger, ikke blot for den Æstværigheds Skyld, som Teologer jo næsten altid udmærke sig ved, men ogsaa paa Grund af, at de vare saa fortræffelige til at gaa til Side efter ikke mange Aar og aabne Avancement for dem, der stode ved Siden af. Men efterhaanden er det jo gaaet anderledes til. Det er nu langt, langt færre Teologer, der søge til de lærde Skoler, og i Almindelighed besættes Embederne der med Filologer, Naturhistorikere eller med Folk, der have studeret Historie eller nyere Sprog. Saa er tillige Frekvensen til de større Skoler bleven saa overordenlig stærk, saa at man under Forholdenes Tryk er bleven nødt til at udvikle Timelærerinstitutionen. Men denne Institution har haft en højst ugunstig Indflydelse paa Avancementsforholdene overhovedet.

Se, det var Forholdet, naar man ser hen paa de lærde Skoler alene, men naar man nu sammenligner dens Embedsmænd med andre Embedsmænd, der ligesom Adjunkter, Overlærere og Rectorer ere blevne uddannede ved Universitetet, vil man ogsaa der se en overordenlig stor Modsetning. Naar en Akademiker gennemgaar det juridiske eller det teologiske Studium ved Universitetet, aabner der sig, som bekendt, efter ikke mange Aars Forløb en Bane for ham, hvor han allerede begynder med temmelig gode Løn-